

บทที่ 4

ผลจากการดำเนินนโยบายของรัฐบาลที่มีต่อชาวจีนอพยพ (อดีตทหารจีนคณะชาติ)

ในบทข้างต้นผู้วิจัยได้ พยายามวิเคราะห์นโยบายและการดำเนินนโยบายของรัฐบาลที่มีต่อกลุ่มชาวจีนอพยพตั้งแต่เริ่มแรกว่าได้เกิดอะไรขึ้นบ้าง เพื่อความเข้าใจกับบทบาทและความจำเป็นในการดำเนินนโยบายของรัฐบาลทั้งในแง่ของสภาพความเป็นจริงทางการเมือง การบริหารและการปกครองที่ทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดกฎเกณฑ์การปกครองที่มีต่อกลุ่มชาวจีนอพยพ การศึกษานโยบายของรัฐบาลจึงน่าจะเป็นเครื่องช่วยให้เข้าใจได้เป็นอย่างดีเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างอำนาจทางการเมืองและการปกครองที่มีต่อกลุ่มชาวจีนอพยพ โดยเฉพาะจากประเด็นหลักของนโยบายและแนวทางการปฏิบัติของภาครัฐ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงเวลาที่เกิดขึ้นกับสังคมและการเมืองไทย ซึ่งย่อมมีส่วนสัมพันธ์ไปด้วยกับพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ และสังคมของกลุ่มชาวจีนอพยพ ซึ่งงานวิจัยนี้ต้องการนำเสนอและด้วยเหตุดังกล่าว นโยบายและแนวทางการปฏิบัติของรัฐบาลย่อมเป็นผลสะท้อนต่อสภาพความเป็นอยู่และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของกลุ่มคนที่อยู่ภายใต้รัฐ จากทัศนะของการศึกษานี้จึงถือเป็นเพียงข้อเท็จจริงในนโยบายของรัฐบาลไทยส่วนหนึ่ง ซึ่งไม่อาจนำมาใช้อธิบายระบบและกระบวนการเมืองในส่วนรวมได้

จุดประสงค์ของบทที่ 4 นี้ จึงเป็นการพยายามศึกษาหาความเข้าใจในกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มชาวจีนอพยพ เพื่อเป็นแนวทางช่วยให้เกิดความกระจ่างชัดขึ้นเกี่ยวกับกระบวนการเมือง การเปลี่ยนแปลงนโยบายและการดำเนินการปฏิบัติที่มีต่อกลุ่มชาวจีนอพยพในบทต่อไป ในช่วงเวลาไม่ถึง 20 ปี หลังจากที่รัฐบาลเริ่มปรับนโยบายที่มีต่อกลุ่มชาวจีนอพยพ เมื่อ พ.ศ. 2527 อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางการเมืองภายใน การลดบทบาทและความรุนแรงในเวทีการต่อสู้ทางอุดมการณ์ทางการเมืองระหว่างรัฐบาลกับค่ายคอมมิวนิสต์ และในที่สุดนำมาสู่นโยบาย 66/23 ของรัฐบาลที่ยุติการต่อสู้กับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (หรือที่เรียกย่อว่า ผคค.) ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าปี 2527 อาจถือได้เช่นกันว่าเป็นการตั้งต้นการเมืองยุคใหม่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชาวจีนอพยพที่เรียกว่า อดีตทหารจีนคณะชาติ (หรือ ทชช.) โดยมีความพยายามที่จะให้เห็นถึงผลที่เกิดขึ้นจากการใช้นโยบายและการดำเนินการปฏิบัติที่มีต่อกลุ่มชาวจีนอพยพ ตั้งแต่ช่วงเวลานี้ที่มีการเปลี่ยนแปลงและรับช่วงต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน โดยพิจารณาจากลักษณะแบบแผนของสัมพันธภาพทางอำนาจและกระบวนการทางการเมืองในปัจจุบันแล้ว ย่อมไม่อาจปฏิเสธได้ว่าเป็นสิ่งที่มีพื้นฐานมาจากผลการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงและกระบวนการสร้างระบบการเมืองการบริหารในช่วงเวลาที่ผ่านมาด้วย

พื้นฐานทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเหล่านี้อยู่ในขอบข่ายที่จะต้องนำมาพิจารณาร่วมกัน แนวทางการอธิบายและการวิเคราะห์ในที่นี่คงต้องเป็นไปตามลำดับช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงที่เป็นมา หากแต่จะอาศัยวิธีการตั้งประเด็นปัญหาที่สำคัญประกอบการศึกษาเพื่อสะดวกต่อความเข้าใจ ในลักษณะของกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ในลักษณะของนโยบายของรัฐบาลในแต่ละช่วงเวลาเพื่อให้เกิดความชัดเจนในจุดใหญ่ มิใช่เพื่อการอธิบายในลักษณะของประวัติศาสตร์การเมืองในที่นี่ หากแต่มุ่งที่จะนำเอาความรู้ทั้งหลายที่ได้มาส่วนใหญ่มาประมวลวิเคราะห์ เพื่อทำความเข้าใจกับสิ่งที่อาจถือได้ว่าเป็นปัญหาหลักของสังคมกลุ่มชาวจีนอพยพที่มีอยู่ในสังคมไทย คือ วิกฤตอันเป็นผลของพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคมของกลุ่มชาวจีนอพยพ อันก่อให้เกิดผลตามมา ประเด็นของการศึกษาในบทนี้จึงพบว่า วิกฤตและปัญหาที่ว่านี้ได้เกิดขึ้นและคงอยู่อย่างพอกพูนต่อเนื่องกันมาโดยตลอด ในช่วงเวลาเกือบครึ่งศตวรรษที่ผ่านมา และจะยังคงเป็นปัญหาที่ค้างค้ำอยู่ต่อไปในสภาวะสังคมการเมืองและเศรษฐกิจที่มีความยุ่งยากและซับซ้อนขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพทางอำนาจ ซึ่งเป็นเรื่องของนโยบายและแนวทางการปฏิบัติของรัฐบาลที่มีการเปลี่ยนแปลง แต่ก่อนที่จะเข้าสู่เรื่องราวทั้งหลายเหล่านี้ มีข้อพิจารณาเบื้องต้นบางประการที่สมควรกล่าวไว้ในช่วงนี้คือเรื่องของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคม

ข้อแรกที่จะต้องทำความเข้าใจก่อนอื่น ได้แก่ ความหมายของ “พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลง” อันเป็นสาระสำคัญของงานวิจัยนี้โดยตรง ความมุ่งหมายของงานศึกษานี้ มุ่งจะใช้คำนี้โดยสะท้อนจากความคิดอ่านและการกระทำของกลุ่มคนที่คิดและกระทำเองเป็นหลัก ไม่ใช่โดยอาศัยวิธีการนิยามความหมายขึ้นมาตามความเชื่อหรือความเห็นทางวิชาการว่าควรจะเป็น อย่างไร ส่วนคำว่า “พัฒนาการ” เป็นการเปลี่ยนแปลงโดยไม่มีขีดจำกัดในแง่ของผลที่ตามมา ไม่ว่าจะเกิดผลกระทบใดๆ ต่อเป้าหมายหรือแนวทางการกระทำต่างๆ ตามที่เป็นอยู่ ด้วยเหตุนี้พัฒนาการจึงไม่ได้หมายถึงการเปลี่ยนแปลงลงในเชิงปริมาณเท่านั้น แต่ยังให้ความหมายในเชิงคุณภาพอีกด้วย ทั้งนี้เนื่องจากพัฒนาการเป็นเรื่องเกี่ยวข้องอย่างสำคัญกับการยอมรับสัมพันธภาพใหม่ๆ ในหมู่คนและต่อสภาพแวดล้อมของกลุ่มคนเหล่านี้ (เฮนรี่ จามริก, 529: 58)

นับตั้งแต่ช่วงสมัยรัฐบาล พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ นโยบายผลักดันการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจตามกระแสโลกาภิวัตน์พร้อมๆ กับนโยบายเปลี่ยนสนามรบให้เป็นสนามการค้า เพื่อเปิดช่องทางแผ่ขยายอิทธิพลผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจออกสู่อินโดจีน ซึ่งพลังทั้งทางการทหารและการเมืองเริ่มอ่อนตัวลงไปจากผลกระทบการล่มสลายของขบวนการคอมมิวนิสต์ โลกในช่วงนี้ธุรกิจทางการเมืองเป็นไปอย่างคึกคัก พร้อมด้วยกรเบ่งบานของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ยังผลกำไรและความมั่งคั่งให้แก่บรรดาเหล่านักฉวยโอกาสทั้งหลาย ในขณะที่ในชนบทและภาคเกษตรกรรมต้องสูญเสียที่ดินไปเป็นจำนวนมาก ทั้งจากนโยบายพัฒนาแหล่งพลังงานเพื่ออุตสาหกรรมและจากการ

กว่านั้นซื้อเก็งกำไร แต่ในทัศนะของรัฐบาลโดยเฉพาะผู้นำรัฐบาลได้พิจารณาเห็นว่าพฤติการณ์ การเก็งกำไรเพื่อทำให้ราคาที่ดินสูงขึ้นเรื่อยๆ เท่ากับเป็นการสร้างความร่ำรวยให้กับกลุ่มเกษตรกร

สภาวะเบ่งบานทางเศรษฐกิจการเมืองในลักษณะเช่นนี้ จึงนำไปสู่การทุจริตและการคอร์รัปชัน ตามที่ปรากฏในสภาวะทางการเมืองในขณะนั้นซึ่งก่อให้เกิดแนวทางการเจริญเติบโตแบบไม่สมดุล ทางสังคม การเมืองของไทย นอกจากจะไม่ส่งเสริมให้เกิดพลังด้านการตลาดเพื่อแก้ไขความไม่ สมดุลแล้ว กลับยังเป็นนโยบายที่จูงใจจะกำจัดขัดขวางพลังเหล่านั้นด้วย ดังจะเห็นได้จาก การพัฒนา ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ได้ดำเนินไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 ในช่วง 5 ปี แรก (พ.ศ. 2504-2509) และแผนพัฒนาฯ 5 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510-2514) ผลที่เกิดขึ้น เป็นที่ยอมรับกันอย่างเปิดเผยในกลุ่มผู้วางแผนพัฒนาฯ เองในช่วงจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) ว่า

...ในการประเมินผลการพัฒนาเศรษฐกิจที่ผ่านมาในรอบสิบปีนั้นเป็นที่ประจักษ์ทั่วไปว่า การขยายตัวและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจเป็นไปอย่างไม่สมดุลอย่างมาก จนก่อให้เกิดปัญหาการแผ่ขยายของความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจระหว่างประชาชนกลุ่มต่างๆ และระหว่าง ภูมิภาคต่างๆ ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การจัดสรรแบ่งปันผลผลิตและการ เพิ่มพูนกำลังการผลิตเกิดขึ้นในเฉพาะภาคกลาง ในขณะที่ภาคอื่นๆ ยังคงมีโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ที่ล้าหลังมาก สิ่งทั้งหมดนี้นำมาซึ่งปัญหาโครงสร้างในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความยากจน ของบรรดาประชาชนชาวชนบท ซึ่งต้องการบริการทางสังคมที่จำเป็นต่อความเป็นอยู่อย่างใหญ่หลวง สภาพและมาตรฐานการครองชีพของคนส่วนใหญ่ในเขตชนบทกำลังเสื่อมโทรมลง และเผชิญกับความยากจนมากยิ่งขึ้น ในขณะที่ขบวนการบริการทางสังคมในรูปของการศึกษา การสาธารณสุข และโภชนาการในเขตชนบทยังมีมาตรฐานต่ำมาก และยังไม่ถึงท้องถิ่นที่อยู่ห่างไกล (สำนัก นายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2549) และ (พ.ศ. 2540-2545, 2542: 289-290)

ปัญหาความเหลื่อมล้ำและความยากจนเป็นที่รู้เห็นกันอยู่โดยทั่วไปคือ ลักษณะกระบวนการ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจสังคม ซึ่งดำเนินไปตามนโยบายการสร้างกระบวนการพัฒนา ที่แท้จริงคือ การพัฒนาแบบไม่สมดุล จากตารางเปรียบเทียบที่แสดงให้เห็น(เลือชัย จุลาสัยและ คณะ, 2543: 297)

ตารางที่ 1 แสดงรายได้ต่อประชากรในชนบทภูมิภาคต่างๆ (2518/2519)

	ภาค กลาง	ภาคใต้	ภาค เหนือ	ตะวันออก/ เหนือ	ทั้ง ประเทศ
ขนาดของครอบครัว/ครัวเรือน/ ประชากร 1 คน	5.3	5.3	5.0	6.0	5.5
รายได้ในชนบท (บาท)	24,832	18,012	15,816	15,636	17,784
รายได้ทั่วประเทศ	4,610	3,398	31,011	2,606	3,233
พ.ศ. 2518	10,662	6,560	5,106	3,189	7,077
พ.ศ. 2519	11,368	7,503	5,393	3,369	7,732

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จากตารางดังกล่าวได้แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบรายได้ของประชากรชนบทระหว่างภูมิภาคต่างๆ แล้วจะพบว่ารายได้ของภาคกลางสูงเกือบจะเป็นสองเท่าของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งยากจนที่สุด ซึ่งชี้ให้เห็นความเหลื่อมล้ำอย่างมากภายในภาคเกษตรกรรมด้วยตนเอง

ความจริงแล้วปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและความยากจนตลอดจนปัญหาการไร้งานทำเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับปัจจัยจำเป็นต่อการดำรงชีพหลายๆ ด้านด้วยกัน รวมทั้งสิทธิอำนาจในการปกครองตนเอง กล่าวโดยส่วนรวมแล้วสังคมไทยได้มาถึงขั้นตอนที่กำลังเกิดการเผชิญในสามด้านทางสังคมและการเมือง ได้แก่ ภาคเศรษฐกิจสมัยใหม่ ซึ่งเผชิญหน้ากับภาคชนบทโดยมีระบบราชการภายใต้ระบอบอำนาจนิยมอยู่ระหว่างกลาง ซึ่งครอบครองอำนาจสูงสุดในโครงสร้างอำนาจการตัดสินใจ นโยบายจากแง่ของ “การพัฒนา” ในฐานะที่เป็นทางเลือกแทนที่ “การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ”

ดังนั้นในส่วนของกลุ่มชาวจีนอพยพก็เช่นเดียวกันในฐานะที่เป็นทั้งประชากรไทยและในฐานะราษฎรอพยพ ย่อมได้รับผลกระทบจากการดำเนินนโยบายของรัฐด้วยเช่นเดียวกับพลเมืองส่วนมากของประเทศไม่ว่าจะเป็นในด้านเศรษฐกิจ และสังคม เพราะนโยบายของรัฐที่กระจายความเจริญเข้าไปยังส่วนภูมิภาคย่อมครอบคลุมไปถึงพื้นที่ที่ชาวจีนอพยพอาศัยอยู่ด้วย ดังจะกล่าวถึงต่อไป

ผลที่มีต่อพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ

จากลักษณะโครงสร้างครอบครัวชาวจีนอพยพมีลักษณะการสร้างครอบครัวเพื่อเป็นการนำแรงงานมาช่วยในการผลิตของครอบครัว ด้วยเหตุนี้ครอบครัวชาวจีนอพยพจึงมีลักษณะเป็นครอบครัวแบบขยายตามแบบชาวจีนทั่วไป โดยเมื่อบุตรชายแต่งงานแล้วก็ยังคงอยู่ร่วมบ้านกับบิดามารดา จนกว่าพร้อมที่จะออกไปตั้งครอบครัวใหม่ ในระหว่างที่อยู่ร่วมกับบิดามารดา แรงงานที่อยู่ในครอบครัว อันประกอบด้วย สามี ภรรยา และบุตรที่อยู่ในวัยทำงานจะเป็นแรงงานในครัวเรือนเพื่อทำการเพาะปลูกโดยเฉพาะชาวจีนอพยพมักปลูกพืชที่เรียกว่า พืชเงินสด หมายถึง พืชที่ทำรายได้เป็นเงินให้แก่ครอบครัวเช่น ผักกาด ขิง หัวหอม กระเทียม ถั่วเหลือง ข้าวโพด และผักต่างๆ เป็นต้น รวมทั้งการปลูกไม้ผลยืนต้นเช่น ชา และ กาแฟ ตลอดจนไม้ผลเมืองหนาวเช่น ท้อ บ๊วย พลัม และ พลับ เป็นต้น แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ชาวจีนอพยพไม่นิยมเพาะปลูกข้าวไร่ แต่นิยมปลูกพืชเงินสดโดยรายได้ที่ได้จากการเพาะปลูกถือเป็นรายได้รวมของครอบครัว

จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ยประมาณ 8 คน ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวมีความสามัคคีและช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในชุมชนเป็นไปด้วยดี อาจเป็นเพราะชาวจีนอพยพเป็นชุมชนที่ต้องพึ่งพาตนเองเพื่อความอยู่รอด จึงต้องมีการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชนอย่างคุ้มค่าและให้เกิดประโยชน์มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการผลิตทางการเกษตรซึ่งมีผลให้แต่ละครัวเรือนมีการผลิตในลักษณะเป็นการผลิตหรือการเพาะปลูกที่เกินความต้องการเพื่อให้เกิดรายได้ และมีจำหน่ายเพื่อให้เกิดรายได้ (เฉลี่ยว บุรภัคดี, 2520: 68 และจันทบูรณ์ กริทธิ 2539:118) โดยรายได้จากการจำหน่ายพืชผลดังกล่าวจะนำมาซื้อข้าวจากชาวเขา หรือจากตลาดในพื้นที่ราบ จากเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลต่อการเกิดลักษณะครอบครัวขยายในชุมชนชาวจีนอพยพ

จำนวนพื้นที่ทำกินซึ่งทางรัฐบาลภายใต้หน่วยงานฝ่ายทหารที่รับผิดชอบดำเนินการจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ชาวจีนอพยพเป็นจำนวน 15 ไร่ต่อหนึ่งครอบครัวดังกล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น โดยเฉลี่ย 5 คน/ครอบครัว รายได้ของครอบครัวจากผลการวิจัยของ ชัชเวชย์ เจริญวงศ์ เมื่อ พ.ศ. 2540 พบว่า รายได้เฉลี่ยของชาวจีนอพยพที่ตำบลบ้านใหม่หนองบัว อ. ไชยปราการ จ. เชียงใหม่ มีรายได้โดยเฉลี่ย 98,687 บาท/ปี/ครอบครัว โดยเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ในภาคเกษตรกรรมของราษฎรพื้นราบ/ครัวเรือน ที่สำรวจเมื่อ พ.ศ. 2535 พบว่า มีรายได้เฉลี่ยต่อครอบครัวเพียง 33,270 บาท/ครอบครัว/ปี (ศูนย์สถิติการเกษตร, 2535 : 25)

จากการศึกษาโดยการสัมภาษณ์ยังพบว่า การมีรายได้ของชาวจีนอพยพที่มีรายได้เฉลี่ยที่ค่อนข้างสูงดังกล่าว ส่วนหนึ่งอาจเป็นผลมาจากโครงการพัฒนาอาชีพที่จัดขึ้น โดยหน่วยงานรัฐบาลอันมีผลให้ชาวจีนอพยพส่วนมากได้รับประโยชน์จากการเข้ารับการศึกษาฝึกอบรมด้านเกษตรกรรมภายใต้โครงการต่างๆ ดังเช่น โครงการปลูกไม้ผลบนที่สูง โครงการปลูกสวนชา และโครงการอุตสาหกรรมในครัวเรือนต่างๆ โดยหน่วยงานภาครัฐที่ดำเนินการเช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ

เกษตรจังหวัด และกรมพัฒนาชุมชน เป็นต้น ส่วนหน่วยงานภาคเอกชนเช่น มูลนิธิโครงการหลวง และมูลนิธิโครงการพัฒนาอาชีพจากประเทศสาธารณรัฐจีนได้หวั่น เป็นต้น

จากการวิจัยสรุปได้ว่า ชาวจีนอพยพได้รับการสนับสนุนด้านการพัฒนาอาชีพตามความจำเป็นขั้นพื้นฐาน กล่าวคือ การจัดวิทยากร และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเข้ามาให้ความรู้ทั้งในด้านทฤษฎี และการปฏิบัติ

ในด้านความเหมาะสมของพื้นที่ที่ได้รับการจัดสรรจากทางราชการนั้นจากการสัมภาษณ์ชาวจีนอพยพพบว่า ชาวจีนอพยพต้องการที่ดินทำกินมากกว่าพื้นที่ที่ครอบครองอยู่ในขณะนี้ (จำนวน 15 ไร่ต่อครอบครัว) ซึ่งปัญหาส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรมีผลให้ขนาดการถือครองที่ดินลดลง อันมีผลให้ขนาดของพื้นที่ที่ครอบครองอยู่ไม่สามารถเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น และในที่สุดมีผลกระทบต่อการแสวงหาอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ที่อาจจะก่อให้เกิดปัญหาสังคมในด้านอื่นๆ ตามมาได้

ในด้านความเหมาะสมของพื้นที่ที่ได้รับการจัดสรรเพื่อประกอบอาชีพทางการเกษตรนั้นพบว่าชาวจีนอพยพส่วนมากไม่พอใจในความเหมาะสมของพื้นที่ในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรเป็นเพราะตั้งแต่เริ่มต้นด้วยความรับผิดชอบของทางราชการทหารได้กำหนดขอบเขตพื้นที่ที่อยู่อาศัยและพื้นที่ทำการเกษตรอย่างรัดกุม (โดยเฉลี่ย 15 ไร่/1 ครอบครัว) เพื่อจูงใจในลักษณะการควบคุมภายใต้นโยบายของรัฐในช่วงเวลานั้น โดยคำนึงถึงเหตุผลในด้านปัญหาความมั่นคงของประเทศเป็นประเด็นสำคัญ ตลอดจนด้วยเหตุผลที่ไม่ต้องการให้เกิดผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของชาวไทยพื้นราบด้วย ดังจะเห็นจากนโยบายที่รัฐบาลเข้าดำเนินการควบคุมและจำกัดที่อยู่อาศัยให้เป็นหลักแหล่ง (ตามพื้นที่บริเวณชายแดน จ. เชียงใหม่ เชียงราย และแม่ฮ่องสอน ดังกล่าว) ด้วยเหตุนี้ชาวจีนอพยพจึงไม่มีโอกาสเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม นอกจากนั้นลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่บนภูเขาที่สูงชันและแห้งแล้ง ส่วนพื้นที่ราบมีปริมาณน้อยและบางส่วนยังเป็นบริเวณพื้นที่ที่ถือเป็นเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ไม่อาจเข้าไปทำกินได้

ในด้านการดำเนินงานของรัฐบาลเพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ของชุมชนชาวจีนอพยพ กล่าวได้ว่าเกือบจะทุกโครงการพัฒนาจะเป็นโครงการด้านการศึกษา โครงการส่งเสริมการเกษตร โครงการสาธารณสุขและอนามัย โครงการพัฒนาชุมชน ล้วนแต่เป็นโครงการที่มีส่วนส่งเสริมให้ประชาชนมีมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นกว่าในอดีตที่ผ่านมาทั้งสิ้น ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งจะเห็นได้ชัดว่า ตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515 - 2519) เป็นต้นมา จนถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ในปัจจุบัน นอกจากจะมุ่งเน้นการปรับปรุงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ การขยายขีดความสามารถของการผลิตเพื่อนำไปสู่การเพิ่มรายได้ให้สูงขึ้นแล้ว ยังมุ่งตระหนักถึงการแก้ปัญหาความไม่สมดุลของการพัฒนาที่ก่อให้เกิดความแตกต่างในด้านรายได้โดยเพิ่มความสำคัญในการพัฒนา การบริการทางด้านสังคมเป็นนโยบายสำคัญไว้ด้วย ไม่ว่าจะ

จะเป็นการเพิ่มการกระจายความเจริญไปสู่ชนบทให้มากขึ้น และมีจุดมุ่งหมายให้เกิดการกระจาย รายได้อย่างเป็นธรรม ถึงแม้ว่าแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 จะไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ดังกล่าวมา แล้วก็ตาม แต่ก็ส่งผลต่อแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 – 2524) ที่ตามมา ดังจะเห็นได้จาก แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 ที่เน้นการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศเหมือนเดิม พร้อมกับการปรับปรุง คุณภาพของประชาชน โดยให้การศึกษาอบรมที่สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนภายใต้การ ปรับปรุงทรัพยากรสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการจัดสรรที่ดิน ป่าไม้ แหล่งน้ำ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทาง เศรษฐกิจอย่างสูงสุด จนมาถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 – 2529) ซึ่งมีลักษณะเป้าหมาย คล้ายกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 ในแง่ของการฟื้นฟูเศรษฐกิจพร้อมๆ กับการปรับปรุงคุณภาพของ ประชากร แต่ลักษณะเด่นของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ก็คือ เน้นการแก้ปัญหาความยากจนของคน ชนบทในเขตที่ล้าหลัง เพื่อให้ประชากรชนบทช่วยตนเองได้ (ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2545) ฉบับสมบูรณ์ : 167 : 7-8)

จะเห็นได้ว่าแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 – 2529) ได้วางเป้าหมายการพัฒนาชนบท ไว้อย่างชัดเจน โดยกำหนดพื้นที่เป้าหมายไว้อย่างชัดเจน กล่าวคือ จำนวน 242 อำเภอ ในเขต 38 จังหวัด ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้ ดังนั้นจึงส่งผลต่อการพัฒนาในส่วน ของชุมชนชาวจีนอพยพซึ่งอยู่ในส่วนของพื้นที่ชนบทในเขตภาคเหนือที่ขาดแคลนด้วย ไม่ว่าจะเป็น เป็นโครงการปรับปรุงด้านสาธารณูปโภคเพื่ออำนวยความสะดวกไปสู่ชนบท เช่น การสร้างถนน สะพาน การสร้างอ่างเก็บน้ำ และโครงการด้านสาธารณสุข เป็นต้น ดังจะเห็นได้จากการเติบโตของ ชุมชนอย่างรวดเร็วในส่วนของขยายตัวอย่างรวดเร็วทางเศรษฐกิจซึ่งอาจมีผลกระทบต่อ โครงสร้างทางสังคมที่ปรับตัวไม่สมดุลกับการขยายตัวและการเติบโตทางเศรษฐกิจ อันจะก่อให้เกิด ปัญหาทางสังคมตามมา เช่น ปัญหาด้านอาชญากรรม และปัญหาความเสื่อมโทรมทางด้านจิตใจ และศีลธรรม เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีผลต่อปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะปัญหาการใช้ที่ดินอย่างไม่เหมาะสม การใช้น้ำและป่าไม้โดยไม่คำนึงถึงแนวทางและ ลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างถูกวิธี เพื่อประโยชน์ระยะยาวในอนาคต

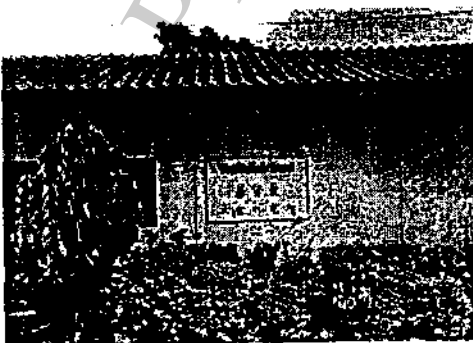
ดังนั้น พอมาถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 – 2534) จึงมีจุดมุ่งหมายหลักที่มุ่งแก้ปัญหา ทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งจะเห็นได้ว่าในชุมชนชาวจีนอพยพได้มีการตั้งโรงงานผลิตชา โรงงาน ไม้กวาด โรงงานอาหารกระป๋อง และโรงงานผลิตเมล็ดพันธุ์ผัก ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาการว่างงาน และการยกระดับความเป็นอยู่ของผู้คนในชุมชน จากการสัมภาษณ์ชาวจีนอพยพอดีตทจช. มีความ พึงพอใจกับการมีงานทำในชุมชนของตนโดยส่วนมาก ไม่ต้องการไปทำงานนอกพื้นที่ที่อยู่ อาศัยอยู่แล้ว (สัมภาษณ์ชาวจีนอพยพอดีตทจช. ทั้ง 3 จังหวัดคือ ที่หมู่บ้านถ้ำจ๊อบ อ.ไชยปราการ จ.เชียงใหม่ หมู่บ้านคอยแม่สะลอง อ.แม่จัน จ. เชียงราย และหมู่บ้านผาตั้ง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย โดยการพัฒนาอาชีพดังกล่าวยังเป็นการเน้นในเรื่องการป้องกันความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อม ซึ่งแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 มีแนวทางหลักในการแก้ปัญหาไว้ 3 ประการ กล่าวคือ

1. การเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด การพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ เป็นต้น
2. การปรับปรุงระบบการผลิต การตลาด และการยกระดับคุณภาพปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เพื่อการส่งออกในลักษณะการค้าระหว่างประเทศ
3. การกระจายรายได้ และความเจริญไปสู่ภูมิภาคและชนบท

สรุปก็คือ เป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 อยู่ที่การพัฒนาที่เน้นคุณภาพและประสิทธิภาพ ทางด้านการบริการทั้งภาครัฐและเอกชนในด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจภายในประเทศ โดยเร่งการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศเพื่อแข่งขันกับต่างประเทศอย่างจริงจัง

ซึ่งจะเห็นว่า ระหว่าง พ.ศ. 2530 - 2534 ในส่วนของผลที่มีต่อกลุ่มชาวจีนอพยพอดีตทอจข. นับว่ามีผลต่อการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับหนึ่งซึ่งอาจจะไม่ใช่ผลโดยตรงทั้งหมดก็ตาม ดังเช่น ผลที่มีต่อการผลิตเพื่อการส่งออกและการท่องเที่ยวซึ่งภาครัฐ ได้มีส่วนช่วยส่งเสริมในด้านการประชาสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ด้วยเหตุนี้หมู่บ้านชาวจีนอพยพอดีตทอจข. ทั้งในเขตจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และแม่ฮ่องสอน ต่างก็ได้รับผลจากการส่งเสริมดังกล่าวด้วย ถึงแม้ว่าในด้านการลงทุนและการตลาดจะเป็นการจัดการกันเองก็ตาม ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นการผลิตเพื่อการส่งออกที่มีเอกลักษณ์ประจำของแต่ละหมู่บ้าน เช่น หมู่บ้านคอยแม่สะลอง อ.แม่จัน จ.เชียงราย สามารถพัฒนาเป็นแหล่งที่มีการผลิตใบชาเป็นอุตสาหกรรมส่งออกไปยังต่างประเทศได้ โดยได้รับการส่งเสริมทั้งจากภาครัฐและเอกชน อาทิ จากความร่วมมือทางด้านเกษตรกรรมระหว่างรัฐบาลไทย กับมูลนิธิเอกชนของประเทศไต้หวัน ในการให้ความร่วมมือทางด้าน การพัฒนาด้านเกษตรกรรมสมัยใหม่ให้แก่ชาวจีนอพยพ และการส่งเสริมอาชีพ ตลอดจนการสนับสนุนช่วยเหลือในด้านการเงินเพื่อพัฒนาแหล่งที่อยู่อาศัย ตลอดจนด้านสังคมสงเคราะห์แก่ผู้ป่วย คนพิการ และคนชรา ดังจะเห็นได้ที่บ้านถ้ำจ๊อบ อ.ไชยปราการ จ.เชียงใหม่ ซึ่งมีอาคารสถานที่อยู่อาศัยเพื่อพักฟื้นคนชรา คนพิการ และสถานที่เลี้ยงเด็กกำพร้า เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีสมาคมทางศาสนาคริสต์แห่งประเทศไทยได้ช่วยเหลือด้านการเงินในโครงการอาหารกลางวัน ที่บ้านผาดัง อ. เชียงของ จ. เชียงราย (จากภาพประกอบ)

ภาพที่ 6 สถานที่เลี้ยงเด็กกำพร้าและที่อยู่อาศัยคนพิการ อ.ไชยปราการ จ.เชียงใหม่

จากที่กล่าวมาข้างต้น นอกจากจะเห็นลักษณะการดำเนินงานเพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ในชุมชนชาวจีนอพยพอดีตทงซ. ของรัฐบาลไทยที่ดำเนินการร่วมกับภาคเอกชนแล้ว ยังอาจจะพิจารณาได้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาวจีนอพยพกับชาวจีนไต้หวันอีกด้วย ในลักษณะของการช่วยเหลือเกื้อกูลที่มีต่อกันภายใต้ความเป็นมาทางเชื้อชาติเดียวกัน ซึ่งในเรื่องนี้ได้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนชาวจีนอพยพตั้งแต่นั้นจนถึงปัจจุบัน กล่าวคือทางมูลนิธิไต้หวันได้ร่วมมือกับมูลนิธิโครงการหลวงในด้านการพัฒนาการเกษตรบนพื้นที่สูง โดยเฉพาะการสนับสนุนส่งเสริมให้ความรู้แก่ชาวบ้านในเขตพื้นที่สูงซึ่งรวมทั้งชาวจีนอพยพด้วย ในการนำพืชชนิดต่างๆ จากประเทศไต้หวันเข้ามาปลูกในพื้นที่อยู่อาศัยของชาวจีนอพยพ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นการปลูกเพื่อทดแทนการปลูกฝิ่น แต่ในขณะที่เดียวกันการปลูกไม้เมืองหนาวไม่ว่าจะเป็นพวกผักและผลไม้ ยังส่งผลให้ชาวบ้านมีรายได้จากการปลูกพืชดังกล่าวอันเป็นการยกระดับค่าครองชีพภายในครอบครัวได้เป็นอย่างดี ซึ่งถือว่าเป็นการดำเนินการเพื่อให้ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับรัฐบาล เพื่อการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการสนับสนุนทางด้านวิชาการสมัยใหม่เข้ามาใช้ทางด้านเกษตรเพื่อผลผลิตในที่มีปริมาณและคุณภาพควบคู่กันไป เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) นโยบายของรัฐบาลภายใต้หน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่ที่กลุ่มชาวจีนอพยพอาศัยอยู่จึงพิจารณาในด้านการรักษาความสมดุลของอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ซึ่งส่งผลถึงการรักษาความสมดุลของการขยายความเจริญในพื้นที่ที่ชาวจีนอพยพอาศัยอยู่ด้วย โดยเฉพาะที่คอยแม่สะลอง อ. แม่จัน จ. เชียงราย ซึ่งมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจและการขยายตัวของความเจริญทางสังคมอย่างรวดเร็ว จนเป็นกรณีตัวอย่างของการดำเนินการที่ไม่ต้องการให้เกิดลักษณะเช่นนี้ในพื้นที่อื่นๆ ที่มีชาวจีนอพยพอดีตทงซ. อาศัยอยู่ไม่ว่าจะเป็นที่บ้านผาคั้ง อ. เชียงของ จ. เชียงราย ที่บ้านถ้ำอีบ อ. ไชยปราการ จ. เชียงใหม่ และที่บ้านรักไทย (บ้านแม่ฮ่อม อ. เมือง จ. แม่ฮ่องสอน) ทั้งนี้ เนื่องจากรัฐบาลต้องการให้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศอยู่ในระดับที่พอเหมาะพอควร โดยต้องการให้การเจริญเติบโตเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) : 13)

ในกรณีของชุมชนอดีตทงซ. อาจจะเป็นเพราะสภาพที่ตั้งในพื้นที่อยู่อาศัยของชาวจีนอพยพอดีตทงซ. อยู่ในเขตพื้นที่ชายแดนที่ยากต่อการควบคุมในแง่ของความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ กล่าวคือ รัฐบาลจึงต้องการให้การพัฒนาในด้านต่างๆ เป็นไปพร้อมกับการกระจายรายได้และการพัฒนาไปยังส่วนภูมิภาค จะได้มีความสมดุลโดยเฉพาะในเขตชนบทเพื่อเป้าหมายหลัก คือ การแก้ปัญหาความยากจนของผู้คนในชนบทพร้อมๆ กับการสร้างปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นถนน ไฟฟ้า และประปา ให้เป็นไปอย่างทั่วถึงเพื่อจะส่งผลกระทบต่อการเร่งรัดการพัฒนาทางด้านทรัพยากรมนุษย์ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติไปพร้อมๆ กันด้วย

ในด้านการโยกย้ายฐานการผลิตจากประเทศอุตสาหกรรมบางประเทศโดยเฉพาะจากประเทศไต้หวันมายังประเทศไทยด้วยปัจจัยในด้านแรงงานและวัตถุดิบเป็นสำคัญนั้น อาจกล่าวได้ว่า

กลุ่มชาวจีนอพยพอดีตทอช. ได้มีส่วนรองรับในด้านนี้ ดังเช่น อุตสาหกรรมการผลิตใบชาที่ดอยแม่สะลองนั้นมีลักษณะเป็นการร่วมลงทุนกับประเทศที่ผลิตใบชาส่งออกคือประเทศไต้หวัน ซึ่งเป็นประเทศที่ส่งออกใบชาอยู่แล้ว โดยทางไต้หวันได้มองเห็นช่องทางการผลิตในประเทศไทยจึงมีการส่งเสริมการลงทุนที่ชุมชนชาวจีนอพยพไม่ว่าจะเป็นการตั้งโรงงานผลิตผักและผลไม้กระป๋อง เป็นต้น ในชุมชนบ้านดอยแม่สะลอง อ. แม่จัน อ. ผาแดงและอ. เชียงแสน จ. เชียงราย และอีกหลายพื้นที่ของหมู่บ้านชาวจีนอพยพ คือที่ อ. ไชยปราการ อ. ผ่าง จ. เชียงใหม่ และ บ้านแม่ฮ่อม อ. เมือง จ. แม่ฮ่องสอน ซึ่งล้วนแล้วแต่มีลักษณะเป็นพื้นที่เหมาะสมต่อการปลูกชา ไม้ผลและพืชผักทั้งสิ้น โดยเฉพาะที่บ้านแม่ฮ่อม หรือบ้านรักไทย จ. แม่ฮ่องสอนนั้น มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 725 คน 130 หลังคาเรือน อันประกอบด้วยประชากรส่วนใหญ่ที่เป็นชาวจีนอพยพจึงได้รับการสนับสนุนด้านเงินทุนและพันธุ์ชาจากประเทศไต้หวัน โดยให้ชาวบ้านปลูกชาในพื้นที่ประมาณ 100 ไร่ พร้อมทั้งมีการสร้างโรงอบใบชาให้แก่หมู่บ้านเพื่อผลิตชา ซึ่งเป็นรายได้หลักของชาวบ้าน ชาวบ้านรักไทยมีพื้นที่ปลูกชาครอบครัวละประมาณ 1-2 ไร่ นอกจากนั้นในช่วงระยะเวลา 4-5 ปีมานี้ บ้านรักไทยได้รับการส่งเสริมจากทางจังหวัดและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยมีการจัดกิจกรรม “เทศกาลชิมชา” ขึ้นในหมู่บ้าน เพื่อเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมและเป็นการแนะนำให้หมู่บ้านได้เป็นที่รู้จักทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ อันจะเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ชาวบ้านเพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของชาวจีนอพยพด้วย (แบบรายงานความก้าวหน้าโครงการ : การท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับการปรับตัวทางวัฒนธรรมและศักยภาพในการจัดการทรัพยากรชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน, 2541)

จะเห็นได้ว่า การปลูกชาที่บ้านรักไทยนี้ ได้เริ่มมีการปลูกชาตั้งแต่ พ.ศ. 2524 โดยรัฐบาลจีนไต้หวันได้ส่งผู้เชี่ยวชาญและนำพันธุ์ชาจีนมาให้ โดยเริ่มจากการปลูกชาจำนวน 10 ไร่ และได้ส่งเสริมและขยายการปลูกชานับตั้งแต่เวลานั้นเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ต่อมารัฐบาลไทยโดยกรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้เริ่มดำเนินการส่งเสริมการปลูกชานับตั้งแต่ พ.ศ. 2524 เป็นต้นมา โดยการนำโครงการส่งเสริมพร้อมขยายพันธุ์ชาจีนพันธุ์ดี เพื่อเป็นตัวอย่างแก่เกษตรกร ลักษณะการดำเนินการคือการนำสวนชาเก่ามาส่งเสริมปรับปรุงใหม่ ด้วยวิธีการใหม่ เช่น มีการตัดแต่งกิ่งและใส่ปุ๋ย พร้อมทั้งการปลูกต้นชาเสริมในสวนชาเดิม อีกทั้งมีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ทางด้านเทคโนโลยีการผลิตชาที่ถูกต้อง ประสานงานการจัดตั้งกลุ่มผู้ปลูกชาและด้านการตลาดระหว่างผู้ผลิต กับพ่อค้าผู้รับซื้อใบชา ดังจะเห็นจากกิจกรรมที่กรมส่งเสริมการเกษตรได้ส่งเสริมด้านการตลาด และการประชาสัมพันธ์เรื่องราวให้ประชาชนได้รู้จักและเข้าใจโดยทั่วไป ภายใต้การจัดงานชิมชาขึ้นเพื่อขยายการบริโภคชาในหมู่ประชาชนโดยทั่วไปให้เพิ่มมากขึ้น และยังเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ซึ่งมีผลต่อการขยายการผลิตอันเป็นการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรจังหวัดแม่ฮ่องสอน จึงได้ดำเนินการจัดงานชิมชาขึ้นที่บ้านรักไทย (บ้านแม่ฮ่อม) ขึ้นเนื่องจากเป็นหมู่บ้านที่มีการเริ่มการปลูกชาจีน โดยการใช้เทคโนโลยีการผลิตชาที่ถูกต้อง และยังคง

เป็นหมู่บ้านตัวอย่างในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตฯ ไปยังหมู่บ้านใกล้เคียง และพื้นที่อื่นๆ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนด้วย ประกอบกับการที่ประชากรส่วนใหญ่ที่นี่เป็นชาวไทยเชื้อสายจีนที่มีวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีที่น่าสนใจในการค้าขาย ประกอบกับจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่สูงสวยงาม การคมนาคมในปัจจุบันมีความสะดวกสบายมากขึ้น ทำให้ผู้คนเดินทางไปมาสะดวกสบายกว่าสมัยก่อน ในปัจจุบันบ้านรักไทยมีพื้นที่ปลูกชาประมาณ 700 ไร่ และอยู่ระหว่างการดำเนินการขยายพื้นที่เพิ่มขึ้นถึง 1,500 ไร่ โดยนำพื้นที่ที่เป็นป่าเสื่อมโทรมส่วนหนึ่งและอีกส่วนเป็นพื้นที่เดิมที่ชาวบ้านเคยทำไร่หมุนเวียนอยู่แต่เดิม นอกจากนี้ในการส่งเสริมอาชีพดังกล่าวประกอบด้วยเกษตรกรเป็นสมาชิกในกลุ่มสวนชาจำนวน 200 ราย สามารถทำรายได้ให้แก่เกษตรกรชาวจีนอพยพที่หมู่บ้านรักไทย 20,000 บาท/ไร่/ปี (รายงานผลข้อมูล จปฐ. จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประจำปี 2543 และข้อมูลการส่งเสริมการปลูกชา จังหวัดแม่ฮ่องสอน)

ดังนั้นเมื่อพิจารณาโยบายตลอดจนการดำเนินนโยบายของรัฐบาลเพื่อเป้าหมายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีต่อกลุ่มชาวจีนอพยพ นับว่าบรรลุตามเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2540) กล่าวคือ มีผลต่อการพัฒนาทางการเกษตร การผลิตทางด้านเกษตรกรรมและการกระจายอุตสาหกรรมและการบริการไปสู่ส่วนภูมิภาค เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวชนบทให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งจะเห็นได้ว่าแนวทางของนโยบายและการดำเนินนโยบายของรัฐบาลยังคงดำเนินต่อไปดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ที่เป็นอยู่ในขณะนี้ ได้วางเป้าหมายหลักไว้ที่การพัฒนาคน โดยมีกระบวนการครอบคลุมทุกด้าน เริ่มตั้งแต่การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรของประเทศทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนประชาชนในประเทศที่ต้องร่วมมือกันทุกภาคของประเทศ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายในการสามารถพึ่งตนเองของประชาชนให้ได้ พร้อมๆ กับการป้องกันและการแก้ไขเพื่อลดผลกระทบที่มีต่อประชาชนในสังคมกล่าวคือ

1. การลดผลกระทบจากการว่างงานโดยรวม โดยการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ การพัฒนาอาชีพ การดำเนินธุรกิจของชุมชน การสนับสนุนให้แรงงานไทยไปทำงานในต่างประเทศ (อันหมายถึง แรงงานชาวจีนอพยพที่นิยมไปทำงานที่ประเทศไต้หวันเป็นจำนวนมาก)

2. การส่งเสริมการมีงานทำในชนบท จากการสร้างรากฐานการผลิตทางการเกษตรที่มั่นคง เพื่อการปรับโครงสร้างการผลิตทางการเกษตรเพื่อตลาดภายในประเทศและการส่งออก อุตสาหกรรมไบชา การทำสวนผลไม้เมืองหนาว ไม่ว่าจะเป็น ท้อ พลับ ลิ้นจี่ ของชาวจีนอพยพในเขต อำเภอไชยปราการ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ และอำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย เป็นต้น

3. การพัฒนาฐานการผลิตอุตสาหกรรมให้เข้มแข็ง การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้วยการขยายบทบาทการพัฒนาเทคโนโลยีของภาคเอกชน ความสัมพันธ์ระหว่างอุตสาหกรรมไทยกับบริษัทข้ามชาติ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเพื่อการรับรองคุณภาพ รวมทั้งระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการกระตุ้น

กระบวนการพัฒนาอุตสาหกรรมพื้นฐานแบบครบวงจร เพื่อเชื่อมโยงระบบการผลิตระหว่างอุตสาหกรรมระดับต่างๆ ดังเช่น ที่มูลนิธิโครงการหลวง ตามแนวพระราชดำริและมูลนิธิเอกชนและรัฐบาล ได้เห็น ได้เข้ามาดำเนินการสนับสนุนพื้นที่ของชาวจีนอพยพใน 3 จังหวัด

4. การพัฒนาด้านการบริการเพื่อสร้างรายได้และเพิ่มการจ้างงาน เช่น การสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อสัมพันธ์กับศักยภาพด้านการท่องเที่ยวภายในประเทศที่มีอยู่ รวมทั้งวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นทรัพยากรในการสนับสนุนกิจกรรมท่องเที่ยวและบริการให้เกิดขึ้น โดยเน้นการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมของชุมชนในระดับท้องถิ่น ดังเช่น ที่คอยแม่สะลอง อำเภอแม่จัน คอยผาตั้ง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และที่บ้านถ้ำงีบ อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ และที่บ้านรักไทย (บ้านแม่เอ) ตำบลหมอกจำแป๋ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่านโยบายและการดำเนินการของรัฐบาลที่มีต่อชาวจีนอพยพในด้านเศรษฐกิจได้มีผลต่อการยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจและได้รับการตอบสนองจากชาวจีนอพยพทั้งสามจังหวัดที่ทำการศึกษานี้เป็นอย่างดี

ผลที่มีต่อพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคม

จากการดำเนินนโยบายทางด้านเศรษฐกิจซึ่งมีผลต่อการปรับวิถีการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ของชาวจีนอพยพให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นนั้น มีผลต่อพัฒนาการทางด้านสังคมตลอดจนการเปลี่ยนแปลงสังคมของชาวจีนอพยพด้วยกล่าว คือ ด้านความเป็นอยู่ของชาวจีนอพยพ จากการศึกษาพบว่าส่วนมากชาวจีนยังคงรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและประเพณีแบบเดิมของคนอยู่ เช่น ลักษณะการสร้างบ้านเรือนยังคงมีลักษณะเป็นแบบบ้านตามแบบเดิมของชาวจีนยูนนาน ส่วนคนที่มิฐานะดีก็จะเห็นความแตกต่างได้จากวัสดุอุปกรณ์เครื่องตกแต่งบ้าน ที่แสดงให้เห็นถึงฐานะที่แตกต่างกัน แต่โดยโครงสร้างบ้านเรือนที่อยู่อาศัยก็มีลักษณะเป็นแบบฉบับเฉพาะของชาวจีน กล่าวคือ ถานหน้าบ้านจะมีสวนหย่อมดอกไม้ และลักษณะคัวบ้านมักมีการจัดแบ่งห้อง ส่วนแบ่งของห้องรับแขกและเครื่องประดับบ้าน ที่มีลักษณะตามแบบของชาวจีนยูนนาน ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงการคงอยู่ของเอกลักษณ์ตามแบบเดิมของชาวจีน ซึ่งจะแตกต่างจากบ้านของชาวไทยพื้นเมืองโดยทั่วไป นอกจากนี้ก็คือด้านการแต่งกาย

จากการดำเนินงานของรัฐบาลโดยหน่วยงานต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นจนถึงปัจจุบันนี้ จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ได้ดำเนินการในด้านการสำรวจจดทะเบียนบุคคล การจัดตั้งหมู่บ้านผู้อพยพ การจัดระเบียบการปกครอง การส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ การรักษาความปลอดภัยในพื้นที่หมู่บ้านผู้อพยพ และการแปรสภาพให้เป็นบุคคลพลเรือนในระดับหนึ่ง

แนวทางในการปฏิบัติงานของบรรดาเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบประกอบด้วย ลักษณะสำคัญดังนี้

1. การสร้างจิตสำนึกในความเป็นคนไทย อันมีพระมหากษัตริย์ไทยเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนทั้งประเทศ ซึ่งจะเห็นผลของการเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี จากการศึกษาสังเกตในช่วงประมาณ 10 กว่าปีที่ผ่านมามองเห็นว่าในอาคารที่อยู่อาศัยของชาวจีนอพยพจะมีรูปของประธานาธิบดีเจียงไคเช็ค ประมุขของฝ่ายจีนคณะชาติ (ไต้หวัน) ในอดีตประดับไว้ตามบ้านเรือนและอาคารสถานที่ต่างๆ ภายในหมู่บ้าน ตลอดจนการใช้ภาษาจีนเพื่อสื่อสารบ่งบอกโดยทั่วไป ในหมู่บ้านจนเป็นที่แปลกตาของผู้มาเยือน ที่คล้ายๆ กับเข้ามาในสถานที่ที่ไม่ใช่ดินแดนของประเทศไทย ซึ่งสิ่งที่เคยพบเห็นดังกล่าวนี้ได้เปลี่ยนแปลงไปแล้วในปัจจุบันด้วยเป็นผลมาจากการดำเนินนโยบายของภาครัฐในด้านต่างๆ ที่ก่อให้เกิดพัฒนาการ การเปลี่ยนแปลงและการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม ตลอดจนความเข้าใจของชาวจีนอพยพที่มีต่อสังคมไทยที่พวกเขาอาศัยอยู่มาเป็นช่วงเวลาอันสมควร

2. นอกจากนั้นยังมีการปลูกฝังให้ชาวจีนอพยพมีความรู้ความเข้าใจในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในลักษณะของการกระจายอำนาจการบริหารไปสู่ชุมชน หรือการส่งเสริมชุมชนให้พึ่งพาตนเองให้ได้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการสังคมในชุมชนชาวจีนอพยพ พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงในเรื่องนี้ จากการศึกษาพบว่า ในช่วงระยะเวลาประมาณ 10 ปีที่ผ่านมา หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน (มหาดไทย) ได้เสนอให้กลุ่มของชาวจีนอพยพมีการรวมตัวเป็นกลุ่มและองค์กรย่อยต่างๆ เพื่อช่วยเหลือและสร้างความเข้มแข็งซึ่งกันและกันในบรรดาสมาชิกในชุมชน โดยปรากฏในรูปชุมชนหมู่บ้าน หรือการรวมกลุ่มทางอาชีพ โดยลักษณะความสัมพันธ์ภายในกลุ่มด้วยกันและระหว่างกลุ่มต่างๆ เป็นแบบมีความเท่าเทียมซึ่งกันและกัน ดังจะเห็นได้จากการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ และการบริการตามศักยภาพของคนในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นชุมชนชาวจีนอพยพที่บ้านคอยแม่สะลอง (กลุ่มผู้ผลิตชา) ชุมชนชาวจีนอพยพบ้านถ้ำจ้อบ (กลุ่มผู้ผลิตไม้กวาดดอกหญ้า) และกลุ่มผู้ปลูกไม้ดอกเมืองหนาวที่บ้านคอยผาดัง เป็นต้น โดยลักษณะการจัดตั้งกลุ่มดังกล่าวจะทำให้ชุมชนสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถจากความรู้เดิมที่เรียกว่า ภูมิปัญญาชาวบ้านเพื่อผสมผสานเข้ากับวิทยาการสมัยใหม่ที่มีลักษณะเป็นสากล ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้นักวิชาการของไทยยอมรับว่าเป็นยุทธวิธีที่สำคัญในการพัฒนาเพื่อให้เกิดความสมดุลและมีประสิทธิภาพ (ประเวศ วรรณี, 2530: 84)

โดยสรุปในประเด็นนี้ก็คือการทำให้ชุมชนชาวจีนอพยพมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ทุกคนในหมู่บ้านหรือชุมชนต้องร่วมมือกัน โดยทุกคนในชุมชนมีหน้าที่ต่อการสร้างสังคมของตนเองให้อยู่ได้ด้วยตนเองในที่สุด ซึ่งในอนาคตมีการคาดหวังว่ารัฐจะลดบทบาทในด้านการพัฒนาและความช่วยเหลือนี้ลงเมื่อชุมชนมีความเข้มแข็งและช่วยเหลือตนเองได้ นอกจากนั้นยังครอบคลุมไปถึงการจัดระเบียบหมู่บ้านให้สามารถรองรับการพัฒนาเพื่อความเจริญในอนาคต เช่น

ที่หมู่บ้านรักไทย(บ้านแม่ฮ่อม) จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในปัจจุบันได้มีการจัดการพัฒนาชุมชนของตนเอง ภายใต้โครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในช่วง 4-5 ปี ที่ผ่านมาเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรในชุมชนของตนเอง (รายงานผลการสำรวจข้อมูล จปฐ. และผลการเทียบเกณฑ์เป้าหมายประจำปี 2543 หมู่บ้านรักไทย ตำบลหมอกจำแป๋ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน) และในหมู่บ้านอื่นๆ ของชุมชนชาวจีนอพยพไม่ว่าจะเป็นในเขตพื้นที่ จังหวัดเชียงใหม่ และเชียงราย ก็เช่นเดียวกัน กล่าวคือ แต่ละชุมชนในแต่ละพื้นที่ก็ได้ตอบสนองการดำเนินงานนโยบายของรัฐบาลในการสร้างความเข้มแข็งขององค์กรในชุมชนของตน ตามศักยภาพทางด้านทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ในเขตอำเภอไชยปราการ และอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ชุมชนชาวจีนอพยพ ได้มีการพัฒนาสังคมของตนเพื่อรองรับความเจริญและการพัฒนาความเจริญ เช่น มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ปลูกสวนผลไม้ (สวนลิ้นจี่ สวนท้อ และสวนบ๊วย)

ภาพที่ 7 การดำเนินการจัดอบรมองค์ความรู้ทางสังคมศาสตร์ เพื่อพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ

ในส่วน of ชุมชนชาวจีนอพยพที่จังหวัดเชียงราย คือพื้นที่หมู่บ้านจีนอพยพบนดอยแม่สะลอง ก็มี การจัดตั้งกลุ่มผู้ปลูกและผลิตชาและการรวมกลุ่มจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากชุมชนชาวจีนอพยพบนดอยแม่สะลองมีการดำเนินการด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวมานานแล้ว จนมีพัฒนาการและการเติบโตในด้านนี้อย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้จากรีสอร์ทที่พัก ภัตตาคาร ร้านค้าต่างๆ ได้เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากบนดอยแห่งนี้ จนในปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐได้เข้าดำเนินการควบคุมจัดระเบียบสังคมเพื่อป้องกันปัญหาทางสังคมที่อาจจะตามมาในอนาคต

3. การปลูกฝังให้ชาวจีนอพยพมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ป่าไม้ รวมทั้งร่วมกันป้องกันและรักษาความสมดุลของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติไม่ให้ถูกทำลายลง อันจะมีผลกระทบต่อสังคมส่วนรวม ทั้งนี้เนื่องจากพื้นที่อยู่อาศัยของชาวจีนอพยพอยู่บนพื้นที่สูงบนดอย ซึ่งมีแนวโน้มการขยายพื้นที่เพื่อทำการเกษตรมากขึ้น พร้อมทั้งมีการใช้ประโยชน์จากป่าไม้มากขึ้นตามไปด้วย เพื่อให้ความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้ยังคงสภาพเดิมจึงจำเป็นต้องให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนจำเป็นต้องให้ความรู้ และมีการรณรงค์เพื่อการปลูกฝังความคิดในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติให้คงอยู่สืบต่อไป นอกจากนี้แล้วจากการศึกษายังพบว่า การขยายตัวของชุมชนตลอดจนจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้นส่งผลต่อสภาพความบริสุทธิ์ของน้ำให้ลดลง จึงต้องมี

การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค ตลอดจนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ดังจะเห็นได้จาก โครงการปลูกป่าเพื่อทดแทนไม่ว่าจะเป็นในพื้นที่ชุมชนคอยแม่สะลอง และคอยผาดั้ง ตลอดจนการ รณรงค์ในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำเพื่อการใช้งานอย่างประหยัด การสร้างอ่างเก็บน้ำเพื่อใช้ใน ฤดูแล้ง อีกทั้งการเผยแพร่ความรู้ในเรื่องอันตรายจากการใช้สารเคมีในด้านเกษตรกรรม โดยเฉพาะ การสร้างความเข้าใจโดยการจัดการอบรมเพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในเรื่องภาวะอันตราย จากการใช้สารเคมีในการเกษตร ไม่ว่าจะเป็นภาวะการตกค้างของสารเคมี ที่เป็นพิษในพื้นที่ดินและ แหล่งน้ำ อันจะเป็นอันตรายต่อการดำรงชีพของประชากรในพื้นที่บนคอยและพื้นที่ราบด้วย ซึ่งจากการศึกษาวิจัยพบว่าจากการจัดโครงการพัฒนาในเรื่องนี้ของภาครัฐมีผลต่อการเปลี่ยนแปลง ค่านิยมและความเข้าใจของชาวจีนอพยพในเรื่องดังกล่าวอันส่งผลให้เกิดการร่วมมือกันเพื่อรักษา สภาพความบริสุทธิ์ของแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภคในชุมชนชาวจีนอพยพให้ดีขึ้นกว่าเดิมด้วย

ภาพที่ 8 พื้นที่ตั้งหมู่บ้านอดีตทหารจีนคณะชาติ และอ่างเก็บน้ำ

จากการสังเกตเมื่อเข้าไปศึกษาในพื้นที่และ ได้มีโอกาสสัมภาษณ์ชาวเขาที่อาศัยอยู่ในเขต พื้นที่ใกล้เคียง ชุมชนชาวจีนอพยพอดีตทจช. ก็ได้มีการร่วมมือซึ่งกันและกันในการรักษาอนุรักษ์ แหล่งน้ำตามธรรมชาติ ทั้งนี้เนื่องจากแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภคที่มีอยู่แต่เดิมเมื่อมีผู้อยู่ อาศัยเป็นจำนวนมากจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาและเพิ่มแหล่งน้ำเพื่อให้มีความพอเพียงต่อการ ทำการเกษตรและการใช้ในชีวิตประจำวัน ดังจะเห็นได้จากการที่ประเทศไต้หวันได้ดำเนินการช่วยเหลือ ในการสร้างอ่างเก็บน้ำในทุกพื้นที่ที่ชาวจีนอพยพอาศัยอยู่ ในลักษณะของที่พักน้ำ ระบบ ระบายของหมู่บ้านชาวจีนอพยพอดีตทจช.

4. การสร้างความเข้าใจแก่ชาวจีนอพยพอดีตทจช. ให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง โดยเคร่งครัด หากมีการฝ่าฝืนจะต้องมีบทว่าด้วยการลงโทษในการดำเนินคดี โดยการกวาดขันไม่ให้ มีการหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย หากมีการตรวจพบนอกจากจะต้องมีการผลักดันออกนอก

พื้นที่โดยค่วนแล้ว ยังให้ถือว่าบุคคลหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการควบคุม กับการดูแลชาวจีนอพยพของหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบและต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดไป กล่าวคือ จะเห็นได้จากการจัดการสำรวจและจัดทำข้อมูลประชากรภายในหมู่บ้านของชาวจีนอพยพ ในพื้นที่ต่างๆ เพื่อให้สามารถแยกแยะกลุ่ม ประเภทของราษฎรเพื่อความสะดวกต่อการควบคุม พร้อมทั้งการควบคุมการเดินทางเข้า-ออกนอกพื้นที่ของชาวจีนอพยพ ซึ่งมีการดำเนินไปตามอำนาจหน้าที่การกำกับดูแลของหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยให้เป็นไปตามระเบียบที่อำเภอและจังหวัด นั้นๆ ได้กำหนดไว้ ดังที่กล่าวไว้ในบทแรกๆ ทั้งนี้เนื่องจากพื้นที่ที่อยู่อาศัยของชาวจีนอพยพทุก พื้นที่อยู่ในบริเวณชายแดนที่มีความสะดวกและง่ายต่อการเดินทางเข้า-ออกของบุคคลต่างสัญชาติที่ อาจใช้ความสัมพันธ์กับชาวจีนอพยพ ไม่ว่าจะโดยการแต่งงาน ความใกล้ชิดและความสัมพันธ์ทาง การค้าและการมีผลประโยชน์ร่วมกัน ในการอำนวยความสะดวกให้เข้ามาพักพิงและอาศัยอยู่โดย ผิดกฎหมาย จึงเป็นเหตุผลประการสำคัญที่ทางรัฐบาลโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบต้องดำเนินการ ตรวจสอบและกำกับดูแลในเรื่องนี้อย่างเคร่งครัด รวมทั้งการกำหนดมาตรการ การเอาผิดกับผู้ที ละเมิดข้อกำหนด โดยถือเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย อีกทั้งการที่ภาครัฐต้องทำการตรวจสอบใน ด้านการอนุญาตปลูกสร้างบ้านเรือนที่อยู่อาศัยให้เป็นไปตามข้อเท็จจริงจริงๆ เพื่อให้เป็นไปตาม ระเบียบที่กำหนดเพื่อป้องกัน ไม่ให้มีการแสวงหาผลประโยชน์จากการนำบุคคลจากภายนอก ประเทศเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ทางรัฐบาลจัดสรรให้ อันจะเป็นการป้องกันและรักษาพื้นที่ป่า สงวนแห่งชาติไม่ให้มีการบุกรุกโดยบุคคลใดๆ ทั้งสิ้นด้วย

นอกจากนั้นจากการศึกษายังพบว่า ถึงแม้ชุดสำรวจแผนที่ของหน่วยงานฝ่ายทหารจะได้จัด ดำเนินการสำรวจรังวัดพื้นที่แต่ละหมู่บ้าน ตั้งแต่ พ.ศ. 2518 จนดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อ พ.ศ. 2520 ดังจะเห็นได้จากการที่กองบัญชาการทหารสูงสุดได้ทำการรายงานพื้นที่สงวนไว้ใช้ของทางราชการ และเป็นที่อยู่อาศัยทำกินของชาวจีนอพยพอดีตทหารจีนคณะชาติในจังหวัดเชียงใหม่ และเชียงใหม่ รวม 12 พื้นที่กล่าวคือ ในเขตจังหวัดเชียงใหม่รวม 8 พื้นที่ จำนวน 125,405 ไร่ กล่าวคือ

บ้านเมืองแหง (หัวขี้ไคร้)	520	ไร่
บ้านเปียงหลวง	71,000	ไร่
บ้านแกน้อย	2,500	ไร่
บ้านหนองอูก (เมืองนะใต้)	37,500	ไร่
บ้านถ้ำจ้อย	8,000	ไร่
บ้านสันมะกอกหวาน	885	ไร่
บ้านหลวง	2,500	ไร่
บ้านหัวเมืองงาม	2,600	ไร่

ในเขตจังหวัดเชียงราย รวม 4 พื้นที่ จำนวน 29,950 ไร่

บ้านคอยแม่สะลอง	15,000 ไร่
บ้านแม่แอบ	4,000 ไร่
บ้านผาตั้ง	8,100 ไร่
บ้านห้วยมู (ห้วยหม้อ)	2,850 ไร่

ความมุ่งหมายของการจัดทำโครงการจัดสรรที่ดินก็เพื่อการจัดระเบียบ เพื่อทราบข้อเท็จจริงในการถือครองที่ดินเป็นระยะๆ ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน โดยตามนโยบายดังกล่าว นั้น มีจุดมุ่งหมายในการจัดสรรที่ดินให้แก่ผู้อพยพอดีตทจข. ที่มีชื่ออยู่ในบัญชีก่อน พ.ศ. 2521 ครอบครัวยุคไม่เกิน 15 ไร่ แต่ปรากฏว่าในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนมือผู้ถือครองที่ดินกันอยู่ตลอดเวลาเช่น ผู้อพยพต่างชาติดังกล่าว และจีนฮ่ออิสระ ซึ่งเป็นบุคคลที่ไม่มีสิทธิในการเข้าอยู่อาศัยและครอบครองที่ดินจำนวนดังกล่าว อันประกอบด้วย ชนกลุ่มน้อยต่างสัญชาติต่างๆ และชาวเขาอีกจำนวนหนึ่งด้วย จากลักษณะเหตุการณ์ดังกล่าว ได้ส่งผลให้เกิดปัญหาการบุกรุกทำลายป่าและการกว้านซื้อที่ดินของนายทุนตามมา

5. การส่งเสริมและการสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาทุกรูปแบบจากหน่วยงานภาครัฐมาสู่กลุ่มชาวจีนอพยพ ก่อให้เกิดผลในด้านการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างชาวจีนอพยพกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันจะส่งผลต่อความร่วมมือกันในการพัฒนาชุมชน โดยเฉพาะการให้ความร่วมมือกับทางราชการในการติดตามความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้อพยพที่ผิดกฎหมายอื่นๆ ที่เข้ามาในพื้นที่เพื่อป้องกันความสับสนที่จะเกิดกับราษฎรในพื้นที่ตลอดจนการป้องกันไม่ให้มีการแอบแฝงเข้ามาดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งที่จะก่อให้เกิดผลกระทบในด้านความมั่นคงของชาติหรือความไม่สงบเรียบร้อยภายในประเทศได้ จากการศึกษาโดยการสังเกตเมื่อออกภาคสนามในเขตพื้นที่ที่อยู่อาศัยของกลุ่มชาวจีนอพยพทุกแห่งจะเห็นมีการจัดระบบการรักษาความปลอดภัยประจำภายในหมู่บ้าน แต่ละแห่งเพื่อขีดความสามารถในการป้องกันตนเองและหมู่บ้าน ตลอดจนมีความสามารถในการแจ้งเตือนข่าวสารให้แก่ทางราชการได้อย่างทันเวลา

จากการดำเนินนโยบายดังกล่าวนี้ นอกจากจะถือเป็นการสร้างความสามัคคีและความสัมพันธ์อันดีระหว่างชาวจีนอพยพอดีตทจข. กับเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐและภาคเอกชนอื่นๆ ที่เข้ามาปฏิบัติงานในพื้นที่แล้ว ยังมีส่วนส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาสังคมของกลุ่มชาวจีนอพยพให้มีความเป็นอยู่อย่างสงบ มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ตลอดจนเป็นการให้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้แก่ชาวจีนอพยพอดีตทจข. อีกด้วย

ในการศึกษานั้นพบว่าผลจากการดำเนินนโยบายของรัฐบาลโดยหน่วยงานต่างๆ ที่รับผิดชอบต่อชาวจีนอพยพอดีตทจข. ถึงแม้ว่าจะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากชุมชนชาวไทยโดยทั่วไปดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นก็ตาม แต่จากการศึกษาพบว่าในด้านผลที่มีต่อการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลง

ทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีต่อชุมชนชาวไทยและชาวจีนอพยพอดีตทอช. นั้น ได้รับเหมือนกัน ทั้งนี้เพราะรัฐมีนโยบายในการพัฒนาในลักษณะที่เท่าเทียมกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบการยอมรับการเปลี่ยนแปลงของชาวจีนอพยพอดีตทอช. ในช่วงแรกกับปัจจุบันแล้วพบว่า ชาวจีนอพยพอดีตทอช. ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและให้ความร่วมมือกับรัฐมากกว่าชาวไทยเพราะส่วนหนึ่งสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและอีกส่วนหนึ่งอาจจะเป็นเพราะยังไม่ได้รับสัญชาติไทยจึงมีความหวังที่จะได้รับสัญชาติ (จากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมโดยผู้วิจัยในระหว่างการศึกษาในพื้นที่ชุมชนชาวจีนอพยพอดีตทอช.) โดยเฉพาะในด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชาวจีนอพยพอดีตทอช. กับเจ้าหน้าที่ที่เข้ามาปฏิบัติงาน จนถึงปัจจุบันที่มีการบริหารการปกครองโดยองค์การบริหารส่วนตำบลหรือที่เรียกชื่อย่อว่า อบต. โดยชาวจีนอพยพอดีตทอช. ได้มีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยคงจะเห็นจากการทำหน้าที่เป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้าน

จากลักษณะการมีส่วนร่วมในการบริหารการปกครองดังกล่าวได้มีส่วนส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ซึ่งก่อให้เกิดผลดีต่อชุมชนโดยเฉพาะผลต่อการยอมรับและการปฏิบัติตามกฎระเบียบ และการเคารพกฎหมายของบ้านเมือง อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาและความเจริญให้แก่สังคมโดยรวมในที่สุด